

Toimittajakoulutuksen neuvottelukokous 11.12.1992,
Tampereen yliopisto
klo 13.30-16.30
Kokousmuistio

Läsnä: GTT: Lauri Norvio, Erkki Teikari
RTTL: Anne Heino
SSL: Marja Valtonen, Eeva-Ritta Seies, Jarmo Häkkinen
laitokset:

Svenska social- och kommunalhögskolan: Tom Moring,
Patrik Schauman (opiskelija)
Jyväskylän yliopisto, viestintätieteiden laitos:
Raimo Salokangas, Tapani Huovila
Tampereen yliopisto, tiedotusopin laitos: Kaarle
Nordenstreng, Pertti Hemánus, Esko Salminen, Esko
Lampinen, Kaarina Melakoski, Eero Savisaari, Hannu
Vanhanen, Esa Sirkkunen, Ari Viuhko (opiskelija),
Jarkko Hentula (opiskelija), Merja Hurri (sihteeri)
TYT: Erkki Jyrinki, Leena Paldán, Jukka Sihvola

1 § Ilmoitusasiat

Kaarle Nordenstreng ilmoitti, että Tampereelta valmistuneiden toimittajien työhönsijoittumistutkimus on menossa painoon ja ilmestyy kuukauden kuluessa.
- tiedoksi jaettiin Tampereen tiedotusopin laitoksen uusi sisäinen hallintomalli (liite 1).

2 § Harjoittelujärjestelmä ja eri laitosten harjoittelupaikka-tilanne

Esa Sirkkunen kertoi Tampereen harjoittelutilanteesta: kesä -92 sujui kohtalaisen hyvin, kesälle -93 sen sijaan on tiedossa 17 varmaa paikkaa (tarve 39).
Systeemi ei ole romahtamassa, mutta mikäli tilanne jatkuu samanlaisena useana kesänä, on vaikeaa pitää harjoittelua pakollisena osana journalistista työtä.

Raimo Salokangas (Jkl): Jyväskylän tarve kesälle -93 on 14 paikkaa, joista graafiselle puolelle 6. Näistä 3 on selviä, 2 melko varmoja ja yksi epäselvä. Sähköistä puolta on tässä vaiheessa vaikea ennakoida.

Tom Moring (SSKH): kesällä -92 talon sisälle muodostettiin harjoitustoimitus, joka teki omaa lehteä mm. ruotsinlautoille jaettavaksi (4 opiskelijaa). Palaute tästä oli myönteistä, toiminta jatkunee -93 kesällä ja raportti kokeilusta valmistuu lähiaikoina. Tom Moringin mukaan ruotsinkielisellä kentällä harjoittelupaikkojen tarpeeseen on suhtauduttu varsin vakavasti ja vastuuntuntoisesti, mutta myös taloudellinen tilanne on vakava. Siksi olisi mietittävä keinoja harjoittelun liittämiseksi opiskeluun.

GTT:n edustajat: vuosi 1993 lienee alalla vaikein, 1994 mahdollisesti jo parempi.

Ari Viuhko (opiskelija, Tre): Arviolta 1/3 alan opiskelijoista saa kesätöitä. Tilanne on pahin ohjatun harjoittelun ulkopuolella ja pienissä lehdissä: työehtosopimusta ei noudateta, ylityöistä ei makseta,

palkkauksesta tingitään jne.

Jarmo Häkkinen (SSL): Myöskään ohjatun harjoittelun paikoissa kaikki ei ole ollut yhtä juhlaa; epäkohtia on liiton mukaan sielläkin.

Esko Lampinen (Tre): Pahinta on, jos harjoittelu joudutaan poistamaan pakollisena kokonaan; sellaisia opiskelijoita ei mielellään laske kentälle.

3 § Kuvajournalismikoulutuksen kokemukset ja näkymät

Hannu Vanhanen (Tre): Taideteollinen korkeakoulu suunnittelee kuvajournalismin suuntautumislinjau (60 ov., valinta työnäytteiden perusteella). Kyseessä on syventävien opintojen kuvajournalismin ja graafisen suunnittelun koulutus; ns. Relanderin rahoituksesta riippuu, toteutuuko. Epäselvää tässä vaiheessa, onko suoritettava tutkinto linjalla yht.kand. vai tait.kand.

Tre-TaiK- "rengasmetrossa" on käynnissä 3. kierros, ja kokeiluun on tähän mennessä osallistunut 20 opiskelijaa. Yhteistyötä laitoksella on myös Tampereen Taiteen ja Viestinnän Oppilaitoksen kanssa.

Jarmo Häkkinen (SSL): Määrät (20 opiskelijaa) ovat vielä pieniä. Lisää kuvajournalismin koulutuksen kehittelyä kaivataan, samoin lisää visuaalista koulutusta myös toimittajille. Tammikuussa valmistuu opetushallituksen mietintö aiheesta.

Raimo Salokangas (Jkl) ja Tom Moring (SSKH) toivoivat, että myös Jyväskylä ja Helsinki pääsisivät mukaan kuvajournalismin koulutusohjelmiin.

4 § Opiskelijavalinnat ja uusi tutkintojärjestelmä

Raimo Salokangas (Jkl): Humanistisella puolella on tekeillä toimittajatutkintoa vastaava välitutkinto - toteutuu Jyväskylässä.

Tom Moring (SSKH): SSKH:ssa on jo olemassa vastaava välitutkinto (120 ov). Epäselvyyttä on lähinnä nimestä: journalistitutkinto vai sosionomi?

Esko Salminen (Tre): Samanlaista kehitystä (kohti välitutkintoja) löytyy myös Saksasta, USA:sta, Ruotsista ja Tanskasta.

Pertti Hemánus (Tre): Täyspitkä tutkinto ainoana vaihtoehtona on katoamassa - mitä tuovat ammattikorkeakoulut?

Kaarle Nordenstreng: Myös sivuaineyhdistelmää painotetaan toimittajan työssä enemmän, mikä työmarkkinoita ajatellen onkin järkevää.

Keskusteltiin Kaarle Nordenstrengin ja Tom Moringin laatimasta periaatepaperista "Journalistikoulutuksen järjestelmästä 1990-luvulla" (liite 2). Todettiin, että kokous ei sinänsä voi ottaa kantaa

toimittajakoulutuksen organisaatioon tai tutkintojen nimikysymyksiin. Sovittiin, että kaikki kokouksessa mukana olevat tahot esittelevät paperin omissa järjestöissään/laitoksillaan ja jatkavat keskustelua sen sisältämistä periaatteista mahdollisia kannanottoja varten.

5 § Työmarkkinoiden kehityssuunnitelma

Kaarle Nordenstreng (Tre): Kehityssuunnitelma olisi tarpeen, mutta työvoimaa sen tekemiseen ei oikein ole, korkeintaan gradu tekijöitä voisi käyttää.

Lauri Norvio (GTT): Turun kauppakorkeakoulu tekee GTT:n toimeksiannosta tutkimusta graafisen alan kehitysnäkymistä. Antti Paasion tekemä tutkimus valmistuu alkuvuodesta -94; ei kuitenkaan koske erityisesti toimittajia.

Toimittajakoulutuksen aikajänne on 5-10 vuotta. Jos nyt supistetaan koulutukseen otettavien määrää, vaikutukset näkyvät vasta 1997. Siksi ei mitään drastisia toimenpiteitä tarvita.

Kaarle Nordenstreng: Se kuitenkin tiedetään, että työvoiman tarve ei oleellisesti kasva.

Tom Moring (SSKH): Sivuainejärjestelmä lisää joustoa myös työmarkkinoiden suhteen. Ei kaivata closed shop-strategiaa, vaan houkuttelevia koulutusohjelmia, joilla on vetoa.

Raimo Salokangas (JKl): Jyväskylässä sisäänotto koulutusohjelmaan on noin 10 % hakijoista.

Kaarina Melakoski (Tre): Valtakunnallisen opiskelijavalintayöryhmän yhteistutkimus toimittajakoulutukseen tulevien alaa koskevista mielikuvista on valmistumassa ja raportti ilmestyy tammikuussa.

Jarmo Häkkinen (SSL): Työvoimakoulutuskursseja on ollut Helsingissä, Tampereella (TYT) ja Oulussa. Epäselvää on, auttavatko työllistymisessä; kovin hyviä tuloksia ei ole saatu.

Häkkinen jakoi SSL:n työttömyyskassan tilaston toimittajien työttömyystilanteesta lokakuulta 1992 (liite 3). Pohjoismaissa on tällä hetkellä työttömänä noin 2000 journalistia, joista enemmistö on naisia.

Merja Hurri
kokouksen sihteeri